

Miljøtilladelse til hestehold på

Sophienholm

Sophienholmvej 57

4340 Tølløse

Efter §16b (uden BAT) i husdyrbrugloven

(470 m² / 303,9 kg NH₃-N pr år)

Holbæk Kommune

19. april 2022

Datablad § 16b miljøtilladelse uden BAT	
Ansøger	Thor Hjeds
Ansøgers adresse	Sophienholmvej 65, 4340 Tølløse
Bedriften	Sophienholmvej 57, 4340 Tølløse
Ejer af bedriften	Thor Hjeds
CVR	27672043
CHR	130417
Ejendomsnummer	3160024044
Matrikler	1a Grøntved Overdrev, Tølløse
Virksomhedstype	Hestehold med et produktionsareal over 200 m ² og ammoniakemission under 750 kg NH ₃ -N pr. år
Ansøgningsskema nr. i www.husdyrgodkendelse.dk	226301
Konsulent	Ann Reitan Frost, Agrovi I/S Nordsjællands Landboforening & Dansk Udlandsrådgivning Mail: afr@agrovi.dk Mobil: 51797484
Myndighed	Holbæk Kommune, Vækst og Bæredygtighed, Natur & Miljø, Landbrugsteam Tlf.: 72364120 Mail: landbrug@holb.dk
Journal nr.	21/014808

Indholdsfortegnelse

Tilladelse	4
Afgørelse om miljøtilladelse til hestebrug	4
Høring.....	6
Offentliggørelse af afgørelsen.....	6
Vilkår.....	7
Tilladelsens forudsætninger.....	10
Sagsforløb	10
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering.....	10
Indledning	10
Produktionsareal, dyrehold og drift	10
Beliggenhed og planmæssige forhold	11
Afstandskrav	12
Opbevaringsanlæg til husdyrgødning	14
Lugt	15
BAT og miljøteknologi	16
Ammoniakdeposition og natur	17
Bilag IV-arter	20
Energi- og vandforbrug	21
Andre gener – transport, støj, skadedyr, døde dyr, affald, lys, støv	21
Transport	21
Støj	22
Skadedyr	22
Døde dyr	22
Affald	23
Lys	23
Støv	23
Bilag	24
Bilag 1. Situationsplan	25
Bilag 2. Staldtegninger	26
Bilag 3 Ansøgers miljøansøgning	27
Bilag 4. Udpegningsgrundlaget for habitatområdet	40

Tilladelse

Denne miljøtilladelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve tilladelsen med de vilkår, Holbæk Kommune stiller vedrørende indretning og drift af husdyrbruget. Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, husdyrbruget forventes af have på omgivelserne. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår for husdyrbrugets indretning og drift, der meddeles i miljøtilladelsen. Igennem tilladelsen henvises der til ansøgningen i Bilag 3, dette er ansøgers egen beskrivelse af det ansøgte projekt.

Afgørelse om miljøtilladelse til hestebrug

Holbæk Kommune meddeler tilladelse til hestebrug på Sophienholmvej 57, 4340 Tølløse, matrikelnummer 1a, Grøntved Overdrev, Tølløse.

Der gives tilladelse til et samlet produktionsareal på 470 m² bestående af hestebokse. Hele staldafsnittet kan benyttes til det ansøgte dyrehold hele året. Derudover lovliggøres eksisterende ridehal og ridebane.

Miljøtilladelsen omfatter husdyrbrugets dyrehold, tilhørende staldanlæg, gødningslagre og andre driftsbygninger til brug for dyreholdet. Der gives dispensation til afstandskrav fra beboelse på samme ejendom og fra privat fællesvej.

Holbæk Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen bl.a. ved, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Holbæk Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrbrugloven¹.

Miljøtilladelsen gives med hjemmel i § 16b (uden BAT) i husdyrbrugloven med de vilkår, som fremgår af tilladelsen, samt reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen².

Ved ansøgning om miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16b er der ikke krav om udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport.

Miljøtilladelsen gives under forudsætning af, at de til enhver tid gældende regler på området og tilladelsens vilkår overholdes. Tilladelsen skal være udnyttet senest 6 år efter tilladelsen er meddelt.

Hvis en del af tilladelsen derefter ikke er udnyttet i 3 år, bortfalder tilladelsen for denne del jf. husdyrgodkendelsesloven § 59a. Vurderingen af om en del af miljøtilladelsen bortfalder, vil altid ske på baggrund af den gældende lovgivning.

For at undgå bortfald skal mindst 25 % af det godkendte eller tilladte produktionsareal anvendes driftsmæssigt i 3 på hinanden følgende år. Ved driftsmæssig anvendelse forstås, at

¹ Husdyrbrugloven – Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen – Bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

der produceres mindst 50 % af det antal dyr, der er muligt inden for dyrevelfærdsreglerne eller andre krav, som gælder for husdyrbruget.

Miljøtilladelsen fritager ikke fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne miljøtilladelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 i husdyrbrugloven.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøger, samt klageberettigede myndigheder, organisationer og naboer.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagen skal indgives inden den **17. maj 2022** klokken 23:59.

Du klager via Klageportalen, som du kan finde her: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>. Du logger på Klageportalen med NEM-ID. Du kan finde nærmere information om, hvordan man klager via Nævnenes Hus' hjemmeside (www.naevneneshus.dk). Når du klager, skal du betale et gebyr på 900,- kr. for borgere og 1.800,- kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Holbæk Kommune via Klageportalen. I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Holbæk Kommune. Kommunen sender herefter klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Klagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Holbæk Kommune. Kommunen videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på www.naevneneshus.dk.

En klage har ikke opsættende virkning. Det vil sige, at afgørelsen kan udnyttes på eget ansvar, mens klagen behandles – medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet meddeler andet.

Nærværende afgørelse kan indbringes for domstolene. Søgsmål til prøvelse af afgørelsens lovlighed skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Holbæk Kommune, Vækst og Bæredygtighed, den 19. april 2022

Landbrugsteamet

Høring

Udkast til miljøtilladelsen har været i høring i perioden fra den 28. marts 2022 til den 12. april 2022.

Følgende har modtaget orientering om høringen:

- Ansøger Christian Schulin-Zeuthen
- Ansøgers konsulent Ann Reitan Frost Agrovi I/S v/Nordsjællands Landboforening & Dansk Udlandsrådgivning
- Ejere af nabomatrikler

Denne høringsrunde gav ikke anledning til bemærkninger.

Offentliggørelse af afgørelsen

Miljøtilladelsen er annonceret den 19. april 2022 på kommunens hjemmeside <https://planer.holbaek.dk/annoncering/>

Afgørelsen om miljøtilladelse vil desuden blive lagt på Miljøstyrelsens Digitale Miljø Administration (DMA) på hjemmesiden dma.mst.dk.

Følgende har fået tilsendt afgørelsen:

- Ansøger Christian Schulin-Zeuthen
- Ansøgers konsulent Ann Reitan Frost Agrovi I/S v/Nordsjællands Landboforening & Dansk Udlandsrådgivning
- Omkringboende naboer der har anmodet om det

Myndigheder, organisationer og andre der har fået tilsendt kopi:

- Miljøforening Midtsjælland
- Styrelsen for patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Øst, Islands Brygge 67, 2300 København S, seost@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk Afdelingen, holbaek@dn.dk, dnholbaek-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk og holbaek@dof.dk

Vilkår

§ 16 b miljøtilladelsen gives under forudsætning af, at husdyrbruget på Sophienholmvej 57, 4340 Tølløse, opfylder følgende vilkår:

Generelt

1. Miljøtilladelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter vedrørende bygningerne på husdyrbruget beliggende Sophienholmvej 57, 4340 Tølløse.
2. Husdyrbruget med tilhørende anlæg skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet skema nr. 226301 dato 22. juni 2021 med de tilhørende versioner, og de supplerende oplysninger.
3. Et eksemplar af nærværende afgørelse skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget og kunne fremvises ved tilsyn. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af eventuelt ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Produktionsareal og dyrehold

4. De forskellige staldafsnit skal anvendes til de dyregrupper og med de gulvtyper, der fremgår af tabellen i vilkår 5.
5. Husdyrproduktionen skal foregå i henhold til nedenstående skema, og produktionsarealet må samlet set ikke overstige 470 m²:

Staldafsnit*	Dyregruppe	Gulvsystem	Produktionsareal m ²
1. Hestestald	Heste	Dybstrøelse	300
2. Hestestald	Heste	Dybstrøelse	170
I alt			470

*) placering af staldene og produktionsareal heri fremgår af bilag 1-3.

6. I den eksisterende bygning, som har været delvist udnyttet til stald med 300 m² produktionsareal, kan der etableres et nyt område med hestebokse på 170 m² produktionsareal.
7. Der skal være afløb fra stald og vaskeplads til en opsamlingsbeholder eller pumpesump.

Ny anvendelse

8. Den eksisterende maskinhal på 22 x 68 m kan anvendes til ridehal.
9. Der kan etableres en ny ridebane på 20 x 60 m, se placeringen i Bilag 1. Hvis der ønskes anvendt kunstmateriale eller gummigranulat på ridebanen, skal der først indhentes en tilladelse hos kommunen efter Miljøbeskyttelseslovens § 19.

Husdyrgødning

10. Det skal sikres, at der til stadighed rådes over mindst 7 måneders opbevaringskapacitet for dybstrøelse. Den tilstrækkelige kapacitet kan opfyldes ved afsætning til biogasanlæg, ved etablering af tilstrækkelig kapacitet på husdyrbruget eller ved skriftlige aftaler om opbevaring på andre ejendomme.
11. Der kan etableres en møddingsplads som vist på Bilag 1. Pladsen skal opfylde kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen eller kan indrettes til containere og skal opfylde kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.06-08.

Gener

12. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, som er væsentligt større end det, der kunne forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.
13. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne. Herunder skal det sikres, at staldenes stier og foderarealernes bund holdes tørre, at dyrene er rene, og at stald- og fodringsanlæg holdes rent. Der skal jævnligt gøres rent i staldene, som minimum når hvert afsnit tømmes for dyr. Minimum en gang årligt skal væg og lofter rengøres for støv og urenheder.
14. Der skal til enhver tid tilstræbes at vedligeholde, renholde og rydde op på ejendommens indendørs og udendørs arealer, så der ikke opstår risiko for opformering af fluer samt tilhold af skadedyr (rotter mv.). Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.
15. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse på husdyrbruget. Opstår der problemer med fluer fra husdyrene, skal der iværksættes bekæmpelse, der som minimum skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet.
16. Ejendommen skal indrettes, så der ikke opstår væsentlige støvgener for omkringliggende nabobeboelser.
17. Udendørs belysning og lys fra stalde må ikke give anledning til væsentlige gener for naboer. Hvis der efter Kommunens vurdering opstår væsentlige lysgener, der vurderes at være væsentlig større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres afhjælpende foranstaltninger.
18. Virksomhedens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, jævnfør nedenstående tabel.

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Hverdage kl. 07-18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften kl. 18-22	45 dB(A)	1 time
Nat kl. 22-07	40 dB(A)	½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser.

Støjvilkårene omfatter al støj fra landbrugsdriften, men kun støjen fra ejendommens bygningsparcel, og ikke støj fra for eksempel markdriften. Maksimalt fire gange om året kan det accepteres, at den maksimale støjgrænse overskrides i aften- eller nattetimerne i forbindelse med udbringning af husdyrgødning og høst.

Såfremt kommunen bestemmer, at overholdelse af grænseværdierne for støj skal dokumenteres, skal målinger/beregninger udføres efter gældende vejledninger. Målingerne/beregningerne skal foretages af et målefirma/-institut, som er uvildigt, og som af Miljøstyrelsen er godkendt til at udføre dette arbejde.

Affald

19. På ejendommen skal forefindes dokumentation for bortskaffelse af affald til rette modtager, herunder kvittering for aflevering af farligt affald.

Ophør af produktionen

20. Ved ophør af husdyrbruget på ejendommen skal alle foder- og hjælpemiddelrester fjernes.

Tilladelsens forudsætninger

Sagsforløb

Der er søgt om miljøtilladelse på Sophienholmvej 57 efter §16b til udvidelse af produktionsarealet for hestebruget. Ansøgningen blev indsendt den 22. juni 2021. Ansøger er ejer af ejendommen Thor Hjeds.

Ejendommen har et lovligt anmeldt dyrehold bestående af 20 heste. Dyreholdet blev fastsat ved anmeldelse den 25. maj 2009. Ved ansøgning om miljøtilladelse fremgår det, at det nuværende dyrehold på ejendommen er 26 heste. Ansøgningen betragtes som en delvis lovliggørelse og udvidelse af eksisterende drift og produktionsareal. Der søges om tilladelse efter husdyrbruglovens § 16b uden BAT til at udvide produktionsarealet med flere hestebokse i eksisterende staldbygning, for at kunne have et hestehold bestående af i alt 32 heste. Derudover søges ridehal og ridebane lovliggjort.

Det ansøgte omfatter etablering og lovliggørelse af hestebokse i eksisterende stald med et samlet staldareal på 1868 m². Hesteboksene er anmeldt med et samlet produktionsareal på 470 m² bestående af dybstrøelse. Ansøgningen omfatter derudover lovliggørelse af ridehal på 1460 m² og ridebane.

Størrelsen af det ansøgte produktionsareal er over 200 m² med en beregnet ammoniakfordampning i ansøgt drift på 303,9 kg NH₃-N/år. Da husdyrbrugets ammoniakemission er under 750 kg NH₃-N pr år, er husdyrbruget ikke omfattet af reglerne om BAT-krav.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Holbæk Kommune skal ved afgørelse om tilladelse efter § 16b i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet. Kommunen skal desuden vurdere, om husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Produktionsareal, dyrehold og drift

De ansøgte hestebokse består af i alt 470 m² produktionsareal. Gulvtype og dyretyper fremgår af figur 1, tabel 1 og bilag 2.

Tabel 1. Oversigt over stalde med angivelse af navn, dyretype, gulvsystem og produktionsareal.

Staldafsnit	Staldareal (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Tilladt dyretype	Gulvtype
1. Hestestald	722	300	Heste	Dybstrøelse
2. Hestestald	1110	170	Heste	Dybstrøelse
I alt	1832	470		

Holbæk kommunes vurdering

En oversigt over de enkelte staldanlæg med mål på produktionsarealet fremgår af bilag 2.

Det er størrelsen på det ansøgte produktionsareal, gulv- og dyretype, der er afgørende for produktionens miljømæssige belastning. Derfor må der kun gå den dyretype på de produktionsarealer, der er angivet i Tabel 1. Staldafsnittene må bruges hele året. Der stilles vilkår om, at det ansøgte produktionsareal, gulv- og dyretype overholdes.

Der skal være afløb til en opsamlingsbeholder fra en hestestald med vaskeplads for hestene.

Der er dog for nylig blevet mulighed for, at opsamlingsbeholderen erstattes af en pumpeump iht. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8 stk. 3. For at gøre opmærksom på dette, i forbindelse med indretningen af det ny område med hestebokse, stilles det som vilkår.

Figur 1. Oversigt over ejendommens staldafsnit og produktionsanlæg.

Beliggenhed og planmæssige forhold

Husdyrbruget ligger i det åbne land vest for Tølløse. Ejendommen er registreret som en ejendom med landbrugspligt.

Ejendommen er beliggende i et område, der i Holbæk Kommuneplan 2021 er udpeget som: naturbeskyttelsesområde, større uforstyrrede landskaber, grønt danmarkskort, lavbundsarealer, besøgsområde, bevaringsværdigt landskab, værdifuldt kulturmiljø, geologisk

interesseområde, område hvor skovrejsning delvis er uønsket, delvis muligt, samt landskabsplanens område 30 Maglesø, som beskriver et stærkt kuperet område der består af hyppige bakker primært anvendt til landbrugsdrift og græsning.

Herud over er det område, hvor landbrugshallen er opført, omfattet af en landskabsfredning.

Holbæk kommunes vurdering

Der er ansøgt om etablering af følgende:

1. Indretning af hestebokse i eksisterende staldbygning
2. Lovliggørelse af ridehal
3. Lovliggørelse af ridebane

Hallen som anvendes til ridehal er opført i 2009 som en maskinhal til landbrugsmaskiner med byggetilladelse fra 2006. Hallen har efterfølgende ændret anvendelse til ridehal, lige som den ved opførelsen er blevet noget større end ansøgt. Ridebanen er påbegyndt anlagt i 2011.

Hele ridehallen og en mindre del af ridebanen er anlagt inden for et fredet område. Da de er anlagt i terræn i tilknytning til en større landbrugsbygning, og de kan anses for at være et nødvendigt anlæg til en landbrugsbedrift, vurderes det, at ridehallen og ridebanen ikke kræver dispensation for fredningen. Både ridehallen og ridebanen ligger inden for skovbyggelinjen, men der er ikke forbud mod terrænændringer. De er derfor ikke omfattet af skovbyggelinjen.

Ridehallen er beliggende i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesareal, men på den modsatte side af Sophienholmvej. Der er dog en visuel sammenhæng mellem ejendommens bygninger, idet bygningerne er placeret i samme niveau i et område, som ligger lavt i forhold til det omgivende landskab. På trods af at der er tale om store bygninger, virker bygningerne derfor ikke dominerende. Ridebanen er placeret i tilknytning til ridehallen på en sådan måde, at den ikke er væsentligt synlig fra Sophienholmvej.

Ejendommen er omgivet af skov og marker, og den nærmeste beboelse uden for ejendommen er beliggende ca. 650 m fra ridehallen. Området omkring ejendommen er udpeget som værdifuldt kulturmiljø omkring hovedgården Sofienholm. Da de ansøgte anlæg er en del af hovedgårdens drift, ses de ikke at være i konflikt med udpegningen.

Generelt ses den ændrede anvendelse af bygninger og ridebanen ikke at være i konflikt med kommuneplanens udpegninger, da der er tale om bygninger og aktiviteter, der indgår i ejendommens drift som landbrugsejendom. Husdyrholdet på ejendommen er dog ikke et stutteri, men en hestepension, så ridehallen kan ikke betragtes som erhvervsmæssigt nødvendig. Det vurderes alligevel, at det kan tillades, at maskinhuset ændrer anvendelsen, da hestehold hører til på landet, og da der er tale om en eksisterende bygning, der er lovligt opført med byggetilladelse fra 2006.

Der stilles vilkår, som lovliggør ridehal og ridebane.

Afstandskrav

Holbæk kommunes vurdering

De generelle afstandskrav i Husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering, udvidelse og ændring som medfører forøget forurening. Afstandskravene gælder således for etablering af hestebokse i den eksisterende stald. Da der er åben forbindelse mellem eksisterende og nyt staldområde, skal afstanden måles fra den nærmeste del af stalden. Afstandskravene gælder også for lovliggørelse af ridehallen. Da ridehallen blev opført som et maskinhus, skulle disse

afstandskrav ikke opfyldes, men som en driftsbygning til husdyrholdet gælder afstandskravene.

Afstandene i forhold til den nærmeste af disse bygninger fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Generelle afstandskrav i §§ 6, 7 og 8 i husdyrbrugloven, samt konkrete afstande.

Afstandskrav til	Afstandskrav	Faktisk afstand	Nærmeste bygning
Byzone, sommerhusområde m.v. og fremtidig byzone; Kvanløse By	50 m	3,1 km	Store stald
Lokalplan i landzone for boliger; Tjørnede	50 m	1 km	Store stald
Nabobeboelse Sophienholmvej 17	50 m	658 m	Lille stald
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	> 25 m	
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	> 50 m	
Vandløb (herunder dræn)	15 m	110 m	Lille stald
søer	15 m	150 m	Lille stald
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	3 m 17 m	Store stald Ridehal
Naboskel, 4a	30 m	49 m	Ridehal
Beboelse samme ejendom	15 m	10 m	Store stald
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m	
Kategori 1 og 2 natur	10 m	> 10 m	

Afstandskravene til privat fællesvej og beboelse på samme ejendom overholdes ikke i forhold til stalden.

Dispensation fra afstandskrav for hestestald til privat fællesvej og egen bolig

Placeringen af hestestalden overholder ikke afstandskrav til privat fællesvej og egen bolig. Ansøger har søgt om dispensation fra afstandskravene i husdyrbruglovens § 8 stk. 1 nr. 4 og 6 til fortsat drift af hestestalden. Hestestalden er placeret 3 meter fra privat fællesvej og 10 m fra beboelse på samme ejendom, matr. 1a, Grøntved Overdrev, Tølløse tilhørende Sophienholmvej 57, 4340 Tølløse.

Hesteholdet blev anmeldt i 2009. Etablering af nye hestebokse sker i eksisterende stald, hvor der er hestebokse. De eksisterende hestebokse opfylder ikke kravet om 15 m fra afstand til egen bolig og 15 m fra privat fællesvej.

Det ansøgte produktionsareal består af hestebokse i eksisterende stald, samt etablering af nye bokse i samme stald. Det vurderes, at placeringen af det ansøgte produktionsareal ikke giver anledning til gener i forhold til den private fællesvej, da der er tale om udvidelse indenfor et allerede eksisterende anlæg. Udvidelsen kunne godt overholde afstandskravet, hvis den nye stald blev afskilt fra den gamle stald med en helmur. Herved ville der være ca. 30 m fra den nye del og hen til vejen. Da det imidlertid ikke drejer sig om en ny bygning, og da det er de eksisterende hestebokse, der er nærmest vejen, vurderes det ikke at ville ændre på hverken synsindtryk eller gener fra stalden, hvis der blev stillet krav en helmur.

Hestestalden er placeret 10 m fra beboelsen på samme ejendom. Der er ikke direkte adgang mellem hestestalden og beboelsen på samme ejendom, og det vurderes derfor, at der ikke er risiko for forurening fra stald til bolig.

Kommunen meddeler med hjemmel i husdyrbruglovens §9 stk. 3

- dispensation fra husdyrbruglovens § 8 stk. 1 nr. 4 til den eksisterende placering af staldanlæg inden for 15 m til privat fællesvej.
- dispensation fra husdyrbruglovens §8 stk. 1 nr. 6 til den eksisterende placering af staldanlæg inden for 15 meter til egen bolig.

I henhold til husdyrbruglovens § 7 er det ikke tilladt at etablere, udvide eller ændre husdyranlæg hvis afstanden til ammoniakfølsomme naturtyper (enten inden eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder) er mindre end 10 meter.

Der er ingen af de nævnte naturtyper inden for 10 m, nærmeste natur er et overdrev der ligger ca. 136 m væk. Afstandskrav i forhold til § 7 er hermed overholdt.

Opbevaringsanlæg til husdyrgødning

Ansøgers oplysninger fremgår af afsnit om Håndtering og opbevaring af husdyrgødning i bilag 3.

Der er møddingcontainer- eller vogn på ejendommen med et areal på 101 m² (6,7 m x 15,1 m). Der forventes et dyrehold bestående af 32 heste. Gødningsberegning er baseret på forventet maksimal produktion.

Tabel 3. Gødningsproduktion.

Staldsystem	Antal dyr	Dybstrøelse pr dyr	Dybstrøelse i alt (t)
Heste (500-700 kg)	32	5,13	164 t
I alt			164 t

Gødningen opbevares kun kort på ejendommen, før det transporteres videre til Veisgårdsvej 4, 4340 Tølløse til opbevaring på ejendommens møddingplads. Der er indgået skriftlig aftale om opbevaring af husdyrgødning på anden ejendom.

Holbæk Kommunes vurdering

Ifølge § 10 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 7 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Beregningen i tabel 3 er baseret på, at alle dyr er på stald hele året. Hestene vil være på græs i døgn drift i sommerperioden, og den faktiske mængde af dybstrøelse vil dermed være mindre end den beregnede. Det er ejers ansvar, at der er opbevaringskapacitet nok, og kapaciteten vil også blive tjekket i forbindelse med tilsyn. Hvis der ikke er kapacitet nok, skal ansøger fremlægge skriftlige aftaler med andre ejendomme. Ejendommen vil på den baggrund opfylde kravet om opbevaringskapacitet. Det oplyses, at der indgået sådan aftale, og det vurderes, at kravet om opbevaringskapacitet er overholdt.

En møddingsplads for containere skal enten indrettes som en almindelig møddingsplads med afløb til en opsamlingsbeholder, eller uden afløb, hvis Byggebladet for containere følges. Der stilles vilkår herom.

Lugt

Holbæk Kommunes vurdering

Krav til lugtgene afhænger af, hvilken type bebyggelse der er tale om. I godkendelsesbekendtgørelsen er der opstillet maksimale geneniveauer for lugt til eksisterende/fremtidig byzone og sommerhusområde, samlet bebyggelse eller lokalplanlagt boligområde og nabobeboelser på ejendomme uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger. Derfor udregnes der i ansøgningssystemet teoretiske geneafstande for de tre genekategorier:

- 1) byzone/sommerhusområde,
- 2) samlet bebyggelse i landzone og
- 3) enkeltbeboelse i landzone.

Naboejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af genekriterierne for lugt. Geneafstanden er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til bebyggelsestypen, således at genekriteriet ikke overskrides.

Ansøger har beregnet til de nærmeste af de tre forskellige boligtyper, se de udregnede geneafstande i tabel 4.

Tabel 4. Udregnede geneafstande og den faktiske gennemsnitsafstand til nærmeste nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Områdetype	Mindste geneafstand	Faktisk vægtet gennemsnitsafstand
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Sophienholmvej 25	0 meter	648 meter
Samlet bebyggelse eller lokalplan Brorfeldevej 17 Rekreativt område LP 14.12	24 meter	1665 meter 978 meter
Byzone, Kvanløse By	29 meter	3143 meter

Eventuel kumulation er ligegyldig i denne sag. Den beregnede lugtgeneafstand til enkelt-bolig uden landbrugspligt er beregnet til 0, da den er så lav, at lugtspredningen ikke kan beregnes. På denne baggrund stilles der ikke vilkår til nabopåvirkning i form af lugtgene.

Lugtgeneafstandene overholdes for alle tre typer. Den beregnede mindste geneafstand er i alle tre tilfælde mindre end den faktisk vægtet geneafstand, og lugtgeneafstanden er dermed overholdt for alle områdetyper. Husdyrbrugets hestehold vurderes ikke at give anledning til lugtgene for omgivelserne.

Figur 2 viser den nærmeste nabo, som ikke har landbrugspligt. Lugtgenafstandene bliver overholdt. Den nærmeste samlede bebyggelse og byzone ligger længere væk.

Figur 2. Placering af den nærmeste naboer uden landbrugspligt.

Lugten fra staldene vil reelt være mindre end beregnet om sommeren, dvs. geneafstanden vil være kortere, da hestene er på ude på græs i flere måneder.

Forudsætningen for overholdelse af lugtgenekriteriet er det angivne produktionsareal, gulvtype og dyretype. Der er sat vilkår til, at husdyrbruget indrettes som det fremgår af ansøgningen. Det er desuden en forudsætning for beregningen, at staldene holdes rene og tørre, og der stilles vilkår om dette.

BAT og miljøteknologi

Holbæk Kommunes vurdering

Der er foretaget beregning af ammoniaktabet via ansøgningssystemet på "husdyrgodkendelse.dk". Den totale emission af ammoniak fra anlægget vil årligt være på 303,9 kg N/år. Da emissionen er under 750 kg N/år, skal kommunen ikke vurdere emissionen i forhold til bedste tilgængelige teknik (BAT). Der skal derfor heller ikke stilles vilkår til anvendelsen af BAT.

Ammoniakdeposition og natur

Husdyrbrugloven skal bl.a. forbygge og begrænse forurening af natur, vand og jord. Der er derfor stillet krav til beskyttelse af naturområder i kraft af blandt andet kravet til BAT og krav til den maksimalt tilladte kvælstof deposition eller merdeposition (i forhold til nudrift og 8-års-drift) til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper.

Plantesamfund i naturområder kan være følsomme overfor luftbåret kvælstof (ammoniak). Øget tilførsel af ammoniak kan medføre væsentlige tilstandsændringer, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrudvidelse vil der normalt ske en øget fordampning af ammoniak fra stald og lager.

En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder. Dermed kan der være risiko for negativ påvirkning af væsentlige naturværdier.

Ifølge DMU's seneste opgørelse fra 2015³ er baggrundsbelastningen med kvælstof fra luften 11,2 kg N/ha/år i Holbæk Kommune og 7,3 kg N i det specifikke område på 5,6 km grid-niveau (Miljøportalen <https://arealinformation.miljoportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>).

I det følgende har kommunen foretaget en vurdering af, om naturområderne kan blive påvirket væsentligt som følge af øget kvælstoffordampning.

Ammoniakemissionen i ansøgt drift og meremissionen er angivet i tabel 5 herunder.

Tabel 5. Ammoniakemission i ansøgt drift og meremissionen i forhold til nudrift og 8 år tilbage.

Samlet emission: **303,9** (kg NH₃-N/år) Meremission (8 års-drift): **132,9** (kg NH₃-N/år) Meremission (nudrift): **96,9** (kg NH₃-N/år)

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
<i>Kategori 1</i>				
Overdrev	6,8 km V	0,0	0,0	0,0
<i>Kategori 2</i>				
Overdrev, nord	511 m	0,0	0,0	0,0
Overdrev, syd	151 m	0,1	0,1	0,2
<i>Kategori 3</i>				
Mose, nord	183 m	0,2	0,1	0,4
Mose, vest	507 m	0,0	0,0	0,0
Mose, sydvest	400 m	0,0	0,0	0,1
Overdrev øst	444 m	0,0	0,0	0,1
Overdrev, syd	136 m	0,1	0,1	0,2

³ http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoe-tilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/depositiontables.asp?period=2015&water=kommuner&Sselect=Vis+tabel

Skov, sydøst	175 m	0,2	0,2	0,6
Skov, vest	154 m	0,3	0,2	0,6
<i>Øvrig § 3</i>				
Sø, nord	194 m	0,1	0,1	0,2
Sø, vest	154 m	0,1	0,1	0,3

De ammoniakfølsomme naturtyper er inddelt i tre kategorier, der er beskrevet nærmere i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 2 og bilag 3. De nærmeste udpegede naturpunkter fremgår af figur 3.

Figur 3. Placering af nærmeste kategori 2 og 3 og § 3 beskyttet natur. Kategori 1 natur ligger længere væk.

Kategori 1 natur

Kategori 1 natur er de ammoniakfølsomme naturtyper der fremgår af bilag 3 D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen uanset størrelsen, der ligger indenfor Natura 2000-områder og er omfattet af udpegningsgrundlaget, samt heder og overdrev beliggende indenfor Natura 2000-områder.

Anlægget ligger ikke i eller nær ved internationale naturbeskyttelsesområder. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000-området nr. 239 Egernæs med holme og Fuglsø. Området ligger ca. 6,8 km nordøst for ejendommen. Depositionen udregnes til det nærmeste kategori 1 område, som er et overdrev og elle- og askeskov. Total depositionen og merdepositionen for det ansøgte er 0,0 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveauet for kategori 1- natur omfatter krav til en maksimalt tilladt totaldeposition på 0,7, 0,4, eller 0,2 kg N/ha/år. Hvilken af grænserne, der konkret vælges, afhænger af om der er 0, 1 eller flere end 1 andre husdyrbrug i nærheden.

Den beregnede totaldeposition fra anlægget ligger under laveste beskyttelsesniveau. I vurderingen af depositionen er det derfor ikke nødvendigt at tage hensyn til antallet af andre husdyrbrug i nærheden. Kravet til totaldeposition fra anlægget er dermed overholdt.

Natura 2000

Ved sagsbehandling af et ansøgt projekt skal kommunen desuden foretage en vurdering efter habitatbekendtgørelsen (nr. 2091 af 12.11.2021): § 6. *Før der træffes afgørelse i medfør af de bestemmelser, der er nævnt i § 7, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.*

Afstanden mellem staldanlægget og det nærmeste Natura 2000 område er 6,8 km. Udpegningsgrundlaget er en lang række naturtyper samt odder, klokkefrø og stor vandsalamander, se Bilag 4. Da ammoniakdepositionen på området ikke overskrider grænseværdien for væsentlig påvirkning af naturen, vurderes det, at det ansøgte ikke i sig selv eller i forbindelse med andre projekter kan påvirke det internationale naturbeskyttelsesområde væsentligt.

Kategori 2 natur

Kategori 2 natur er ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor Natura 2000-områder (højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha).

151 m fra husdyrbruget ligger det nærmeste kategori 2- overdrev på mere end 2,5 ha. Total- og merdepositionen er 0,2 kg N/ha/år til området.

Totaldeposition af ammoniak på kategori 2 natur må ikke overstige 1,0 kg N/ha/år.

Med baggrund i dette er det Holbæk Kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke indebærer nogen risiko for en væsentlig negativ påvirkning af kategori 2-natur.

Kategori 3 natur og anden § 3 beskyttet natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur. Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Anden natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 kan også blive påvirket af ammoniakdeposition, og der kan ske ændring af naturtypens tilstand.

Kommunen skal derfor vurdere, om det ansøgte, kan føre til tilstandsændringer af såvel kategori 3-natur som anden § 3 beskyttet natur.

For kategori 3-natur skal kommunen konkret vurdere, om der skal fastsættes vilkår om maksimal merdeposition. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Den nærmeste kategori 3 natur er et naturligt tilgroet lysåbent areal vest, der ligger 168 m væk. Merdepositionen er + 0,3 kg N/ha/år. Ammoniakfølsomme skove ligger længere væk fra anlægget. Merdeposition til kategori 3-natur ligger derfor under afskæringskriteriet.

Anden § 3 beskyttet natur: Efter naturbeskyttelseslovens § 3 er der forbud mod at foretage noget, der afstedkommer ændringer i tilstanden af en række beskyttede naturtyper med en vis størrelse. Medfører en ændring af dyrehold merdeposition på 1,0 kg N/ha/år eller derunder, vil det ansøgte som altovervejende hovedregel ikke medføre en tilstandsændring af naturtypen.

Den nærmeste anden § 3 beskyttede natur er et overdrev syd, der ligger 136 m væk, se figur 3. Merdepositionen er + 0,1 kg N/ha/år. På denne baggrund vurderer kommunen, at det ansøgte, ikke vil give anledning til væsentlig tilstandsændring af naturområderne.

Det er Holbæk kommunes vurdering at, ved overholdelse af vilkårene i denne tilladelse samt overholdelse af den generelle lovgivning, kan husdyrbruget drives på stedet uden at påvirke den omkringliggende natur negativt.

Bilag IV-arter

På habitatdirektivets bilag IV er der listet en række dyre- og plantearter, der kræver skærpet beskyttelse. Der skal sikres en gunstig bevaringsstatus for disse arter. Kommunen har foretaget en vurdering af, hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde som følge af det ansøgte.

Arter, der potentielt kan findes i Holbæk Kommune, fremgår af nedenstående tabel 7. En stor del af de bilag IV-arter, hvis yngle- og rasteområder vil kunne blive påvirket af ammoniak, findes primært ved de våde naturtyper.

Tabel 6: Bilag IV arter.

Bilag IV art	Foretrukket ynglehabitat
Markfirben	Typisk sol vendt skråning med vel drænedede, løse jordtyper og sparsom bevoksning. Findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter ex. sandede bakkeområder, grusgrave, heder, stendiger og sydvendte skråninger.
Spidssnudet frø	Vandhuller som indgår i sammenhængende naturområder især enge og moser.
Springfrø	Vandhuller.
Klokkefrø	Lysåbne, ofte lavvandede vandhuller med rent vand og rug undervands- eller flydebladsvegetation.
Strandtudse	Lavvandede, lysåbne, udtørrede vandhuller og markoversvømmelser.
Grønbroget tudse	Lysåbne vandhuller og markoversvømmelser med ringe eller ingen vegetation.
Løvfrø	Lysåbne, ofte lavvandede vandhuller med rent vand og rig undervands- og flydebladsvegetation.
Løgfrø	Lysåbne, vegetationsrige vandhuller med rent vand.
Stor vandsalamander	Lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Mygblomst	Fugtige enge og i moser med kalk i jorden. Kan også findes i fugtige lavninger i klitter og i frodige rørsumpe. Især findes den på steder nær kysten. I Holbæk Kommune er den kun registeret på Orø.

Kommunen har ikke kendskab til, at der i nærheden af anlægget findes ynglende eller rastende bilag IV arter. Ifølge Miljøportalen er der ingen observationer indenfor 2,5 km fra ejendommen.

Kommunen har i ovenstående afsnit vurderet, at den ansøgte drift ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende naturtyper. Ammoniakdeposition udenfor 2,5 km vil øges med 0,0 kg N/ha/år. Bevaringsstatus for eventuelle bilag IV-arter må derfor betragtes som værende uændret i forbindelse med det ansøgte projekt, da deres yngle- eller rasteplasser ikke påvirkes. Kommunen vurderer, at ingen af arterne, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV, vil blive påvirket negativt.

Energi- og vandforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af afsnit Energiforbrug og foderbrug samt Vandforbrug i bilag 3.

Ansøger forventer, at energi- og vandforbruget øges lidt som følge af udvidelsen.

Holbæk Kommunes vurdering

Kommunen vurderer, at energi- og vandforbruget følger den optimering/effektivisering der er mulighed for i staldene.

Det er kommunens vurdering, at det ikke er til ansøgers egen fordel, at der sker unødvendigt ressourceforbrug af vand eller el i forbindelse med husdyrbrugets produktion.

Holbæk Kommunes vurderer, at det er vigtigt, at energi- og vandforbruget følges samtidig med at der til stadighed holdes fokus på nedbringelse af forbruget. En årlig aflæsning anses for værende minimum for at kunne følge udviklingen. Da der ifølge lovgivningen ikke er oplysningspligt vedr. forbruget på el og vand for et husdyrbrug af denne størrelse stiller Holbæk Kommune ikke vilkår til dette.

Det bør dog være i ansøgers egen interesse at følge forbruget og kommunen opfordrer kraftigt til kvartalsaflæsninger.

Andre gener – transport, støj, skadedyr, døde dyr, affald, lys, støv

Transport

Ansøgers oplysninger fremgår af afsnit Støjklender i bilag 3.

Transport til og fra ejendommen sker via Sophienholmvej.

Antallet af transporter forventes øget lidt ifm. transport af halm og wrap. De øvrige transporter ændres ikke i antal.

Transport planlægges så vidt muligt inden for normal arbejdstid.

Holbæk Kommunes vurdering

Der er mere end 100 m fra ansøgers husdyranlæg og hen til den nærmeste nabobolig. Holbæk Kommune vurderer, at der ikke er risiko for, at naboen kan blive generet af støj fra transporterne til og fra gårdens bygninger. De støjgrænser, der er stillet som vilkår, gælder også for støj fra kørsel på ejendommens bygningsmatrikel. Vilkårene siger, at støjen skal være dæmpet om natten indtil klokken 7 morgen.

Holbæk Kommune vurderer, at naboerne ikke vil blive væsentligt generet af støj.

Transport på de offentlige veje kan ikke reguleres i miljøgodkendelsen.

Støj

Ansøgers gennemgang af støjkloder fra produktionen fremgår af afsnit Støjkloder i bilag 3.

De væsentligste støjkloder vurderes at være håndtering af dyrene samt kørsel med maskiner og husdyrgødning.

Holbæk Kommunes vurdering

Holbæk Kommune vurderer, at støjen fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for nabobeboelser, da de kontinuerligt støjende aktiviteter forgår inde i bygningerne.

Kommunen vurderer, at støjen fra støjkloderne ikke vil overstige de af Miljøstyrelsen angivne maksimums grænser på 55 dB dag/ 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse i det åbne land, og disse vejledende grænser stilles som vilkår.

Når der vurderes på støjgener, skal der tages højde for al støj fra virksomheden – det vil sige også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj vil derfor gælde al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, og ikke støj fra for eksempel markdriften.

Når der på matriklen arbejdes intensivt i perioder med udbringning af husdyrgødning og høst kan der teoretisk set ske overskridelser af støjgrænser i aften- og nattetimerne. Da det er en nødvendig del af landbrugsdriften, at der arbejdes intensivt i kortere perioder, åbnes der i støjvilkåret op for at grænseværdien i aften- og nattetimer kan overskrides i begrænset omfang. Det vil desuden være en fordel for omkringboende, at genen ikke strækker sig over en lang periode, men begrænses til en kortere og mere intensiv periode.

Skadedyr

Ansøgers beskrivelse af skadedyr fremgår af afsnit Fluer og skadedyr i bilag 3.

Holbæk Kommunes vurdering

Det er vigtigt at forebygge flueplager i forbindelse med anlægget. Det gøres bl.a. ved hensigtsmæssig gødningshåndtering og god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester.

Der stilles vilkår om, at der foretages effektiv fluebekæmpelse efter de gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet. Hvis der sker opformering af fluer i stalde mv, skal der foretages fluelarvebekæmpelse især i sommerperioden. Bokse, løsdrifts- og gangarealer samt alle øvrige områder hvor der kan afsættes gødning og foderrester, skal rengøres dagligt. Hvis der er fluegener, skal bokse hvor der sker opformering oftere tømmes helt for gødning/dybstrøelse, det vil sige mindst en gang om ugen.

Stalde, foderlagre og andre anlæg bør desuden holdes i forsvarlig rottesikret tilstand for ikke at give rotter gode levede muligheder, hvilket stilles som vilkår. Hvis der konstateres rotter på ejendommen, skal det anmeldes til kommunen og eller privat bekæmpelses firma.

Ved overholdelse af vilkårene vurderer kommunen, at der ikke vil opstå gener for naboerne.

Døde dyr

Ansøger oplyser, at døde dyr afhentes indenfor 1-2døgn af DAKA. De placeres på samme plads som møddingsvognen.

Holbæk Kommunes vurdering

Opbevaring af døde dyr skal overholde Bekendtgørelsen om opbevaring af døde produktionsdyr (Bek nr. 558 af 01/06/2011). Desuden skal opbevaring af døde dyr finde sted på egen matrikel.

For at undgå uhygiejniske forhold på ejendommen er det vigtigt, at de døde dyr ikke ligger tilgængeligt i længere tid og er overdækkede.

Kommunen vurderer, at med de oplyste forholdsregler vil der ikke opstå væsentlig gene for omkringboende.

Affald

Ansøgers beskrivelse af håndtering af almindeligt og farligt affald fremgår af ansøgningens afsnit Affald i bilag 3.

Holbæk Kommunes vurdering

Opbevaring og bortskaffelse af affald vil altid blive kontrolleret ved tilsyn og skal opfylde Holbæk Kommunes affaldsregulativer.

Lys

Ansøger oplyser, at der ved den normale daglige drift ikke vil være arbejdsprojektør på ejendommen. Der vil være orienteringslys ved indgangene til stalden.

Holbæk Kommunes vurdering

Det er kommunens vurdering, at belysningen fra ejendommens husdyrbrug ikke vil kunne være til væsentlig gene for naboerne. Vurderingen er begrundet i afstanden til de nærmeste naboejendomme.

Der er stillet vilkår om, at lys fra anlægget ikke må give anledning til væsentlig gene for omkringboende.

Støv

Ansøgers beskrivelse af støv fremgår af ansøgningens afsnit Støv i bilag 3.

Holbæk Kommunes vurdering

Det er kommunens vurdering, at de normale aktiviteter på husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støvgener, da håndtering af foder foregår indendørs.

På grund af beliggenhed i forhold til naboer og tilkørselsforhold vurderer kommunen, at støv i forbindelse med interne transporter vedrørende husdyrproduktionen ikke vil give væsentlige gener for omkringboende.

For at sikre omkringboende mod væsentlige støvgener er der stillet vilkår om støvpåvirkning udenfor ejendommen.

Bilag

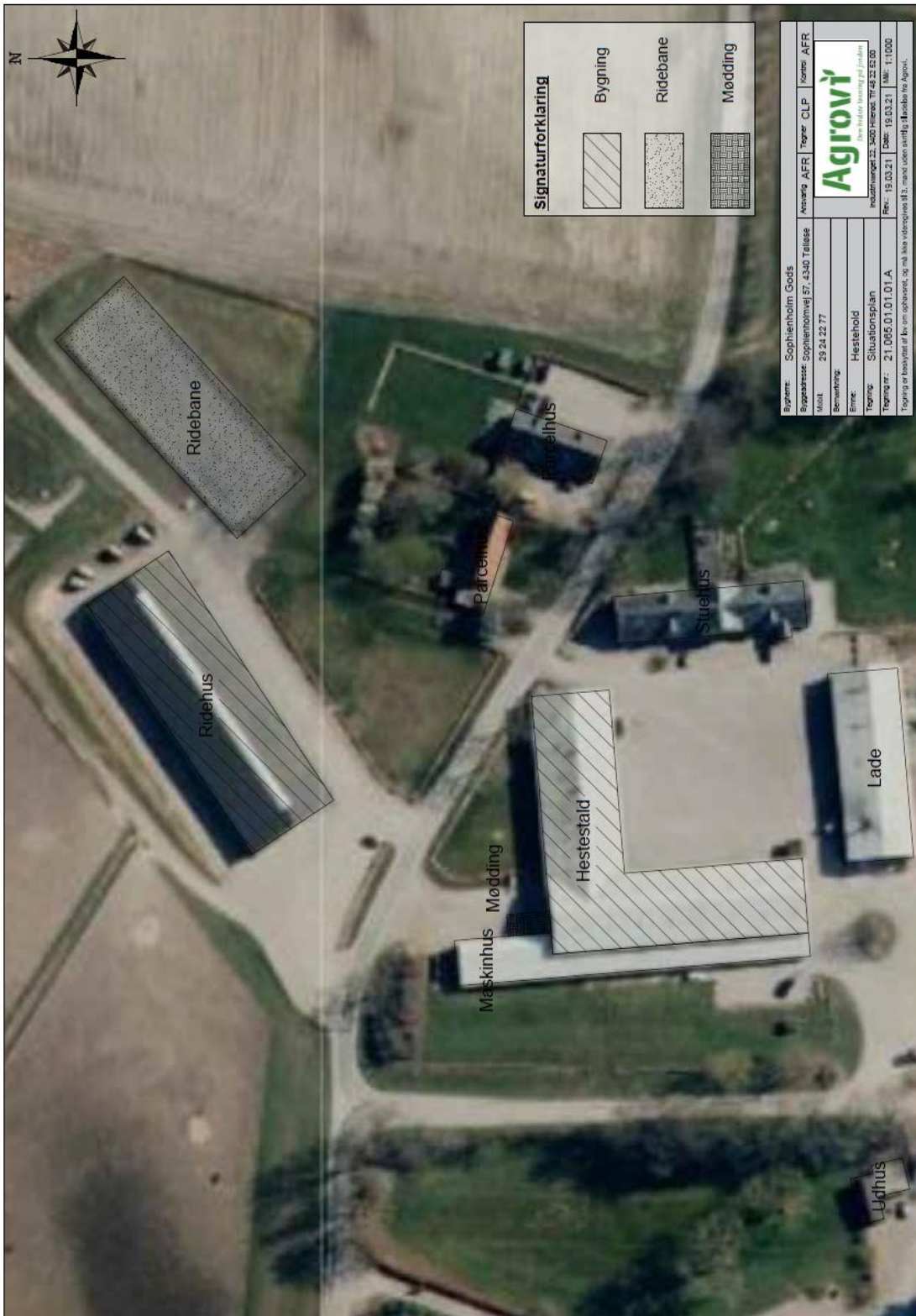
Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Staldtegninger

Bilag 3: Ansøgers miljøansøgning

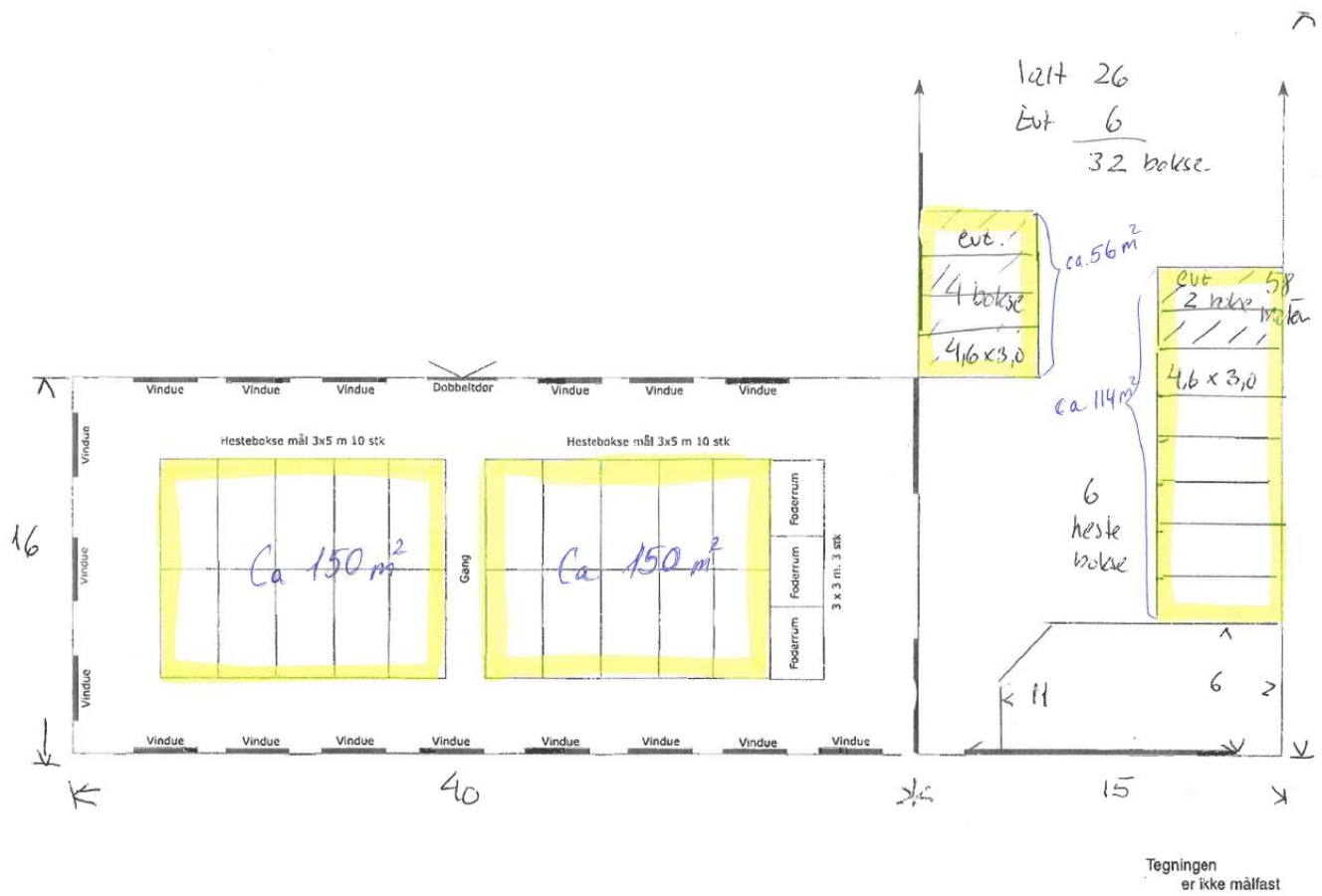
Bilag 4: Habitatområdets udpegningsgrundlag

Bilag 1. Situationsplan

Bilag 2. Staldtegninger

Eksisterende stald, hvor de skraverede hestebokse er etablering af nye hestebokse:

Nord vender nedad på tegningen !

**Ansøgning om miljøgodkendelse efter
husdyrgodkendelseslovens § 16 b**

**Hestehold
Sophienholm Gods,
Sophienholmvej 57
4340 Tølløse**

Maj 2021

Side 1

Ikke-teknisk resume

Nudrift og det ansøgte projekt

På ejendommen, der er beliggende på Sophienholmvej 57, 4340 Tølløse i Holbæk Kommune, er der et lovligt hestehold på 20 heste, jf. landzonetilladelse fra 2009. Det faktiske hestehold er på ca. 26 heste, og dette ønskes udvidet til ca. 32 heste, hvorfor der søges om miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16b.

Udvidelsen etableres i de eksisterende stalde.

Med den nye godkendelsesbekendtgørelse, skal ejendommens produktion fremadrettet alene vurderes ud fra produktionsarealets størrelse og ikke antallet og vægt af dyr. Der søges om et produktionsareal på 470 m².

Fra produktionen udledes der mindre end 3.500 kg NH₃, hvorfor der søges efter lovens § 16b. Der er ikke tale om et IE-brug.

På ejendommen forefindes ligeledes et ridehus og en ridebane, der søges lovliggjort.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Ejendommen ligger tæt på beboelser, men der er tale om beboelser på egen ejendom. I forhold til nabobeboelser er det faste afstandskrav på 50 m fra stalde til nabobeboelse overholdt. I husdyrgodkendelse.dk er udregnet lugtgenafstande fra produktionen, og lugtpåvirkningen af hhv. enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone overholder de generelle afskæringskriterier.

Landskab

Der skal ikke opføres bygninger i forbindelse med ansøgningen, og udvidelsen af dyreholdet får derved ikke konsekvenser for landskabsoplevelsen i området.

Påvirkning af natur

For alle naturområder viser beregningerne, at ingen af naturområderne modtager ammoniak fra ejendomme i et niveau, der kan medføre en påvirkning, og hverken natur eller bilag IV-arter beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil således blive påvirket af projektet.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Ejendommen har en ammoniakemission på under 750 kg og er derfor ikke omfattet af kravet om brug af BAT. I den daglige drift er ansøger dog bevidst omkring ressourceforbruget, hvilket både er til gavn for miljøet såvel som økonomien. Det valgte staldsystem (dybstrøelse) svarer til BAT.

Husdyrgødning

På ejendommen forventes der er en årlig gødningsproduktion på ca. 164 tons hestegødning. Gødningen bliver afhentet og opbevaret på møddingsplads på anden ejendom. Der er lavet skriftlige aftale om afhentningen. Kravet til opbevaringskapacitet er dermed overholdt.

Støv, støj, skadedyr og fluer

Der forventes ingen væsentlige støv eller støjgener fra det ansøgte projekt. Der forebygges for skadedyr og fluer, i stedet for bekæmpelse.

Andre miljøpåvirkninger

Den ansøgte produktion vil overholde alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald mv.

Samdrift med andre ejendomme

Hverken husdyrholdet eller ejendommen er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug eller ejendomme.

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

I det følgende redegøres for, hvordan husdyrbrugets indretning og drift sker, og hvordan husdyrbrugets bygninger er placeret i forhold til omgivelserne. Der redegøres for forhold om ammoniak- og lugtemissionen, herunder eventuelle væsentlige påvirkninger af natur og naboer.

Der redegøres desuden for om husdyrbruget kan belaste omgivelserne med støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og ressourcer.

Pkt. B1 - Indretning og drift af anlægget

Der ønskes et dyrehold bestående af ca. 32 heste. Dyrene opstaldes i de eksisterende bygninger, hvor der også tidligere har været hestehold. Der er naturlige ventilation i alle stalde.

Foder og strøelse opbevares i eksisterende bygninger. Alle dyr opstaldes på dybstrøelse.

Der søges i alt om 470 m² produktionsareal.

Oversigt over staldafsnit.

Staldafsnit	Ansøgt m ²	Nudrift m ²	8-års drift m ²
Store stald	300	300	300
Lille stald	170	0	0
I alt	470	300	300

Produktionsarealernes placering fremgår af vedlagte oversigt.

Fysiske oplysninger om staldanlægget

Staldene er opført i kampesten med grå stålplader med 2 rækker lysningsplader på taget.

Ridehuset er lovligt opført i 2008 som maskinhus med mandskabsfaciliteter. Der er efterfølgende søgt landzonetilladelse til anvendelsen som ridehus, jf. kommunens sagsnr. 09/23655, 09/18576 samt 20/6438. Jf. desuden skrivelse vedr. lovliggørelse af bygninger indsendt af Agrovi samtidig med denne ansøgning.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Der forventes et dyrehold på op til 32 heste. Antallet af dyr er bestemt af produktions-arealet. Nedenstående gødningsberegning er lavet ud fra en forventet maksimal produktion.

Gødningsproduktion

Staldsystem	Antal dyr	Dybstrøelse pr dyr	Dybstrøelse i alt (t)
Heste (500-700 kg)	32	5,13	164 t
I alt			164 t

Worst case beregning med alle dyr på stald hele året – reelt er dyrene på græs i døgndrift i sommerperioden.

Opbevaring af dybstrøelse

Gødningen opbevares overdækket kortvarigt i møddingscontainer eller -vogn og køres til anden ejendom, Veisgårdsvej 4, 4340 Tølløse, hvor det opbevares overdækket på møddingsplads. Anvendelsen af husdyrgødning fremgår af det årlige i gødningsregnskab, der lovpligtigt skal indberettes til plantedirektoratet. Gødningsregnskabet gemmes i minimum 5 år.

Pkt. B2 - Anlægsarbejde

Der skal ikke opføres nye bygninger i forbindelse med hesteholdet.

Pkt. B3 - Samdrift med andre ejendomme

Hverken husdyrholdet eller ejendommen er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Pkt. B4 - Husdyrbrugets beliggenhed

Faste afstandskrav

	Afstands-krav	Opmålt afstand	Evt. bemærkninger
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	Ca. 30 m	Overfladevand til erhverv, Ikke drikkevand
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	Ca. 1.700 m	
Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m	Ca. 110 m	
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	Ca. 3 m	Der er tale om en eksisterende bygning indrettet som hestestald
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m	Ukendt – men mere end 25 m.
Beboelse på samme ejendom	15 m	Ca. 10 m	Der er tale om eksisterende bygning indrettet til hestestald
Naboskel	30 m	Ca. 330 m	
Nabobeboelse	50 m	Ca. 600 m	

Kategori 1 natur	/	Ca. 6,8 km	
Kategori 2 natur	/	Ca. 100 m	
Kategori 3 natur	/	Ca. 85 m	
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50 m	Ca. 3 km	
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50 m	Ca. 900 m	
Område i landzone med "samlet bebyggelse"	50 m	Ca. 1,6 km	
Enkelt liggende nabo - uden landbrugspligt	50 m	Ca. 600 m	

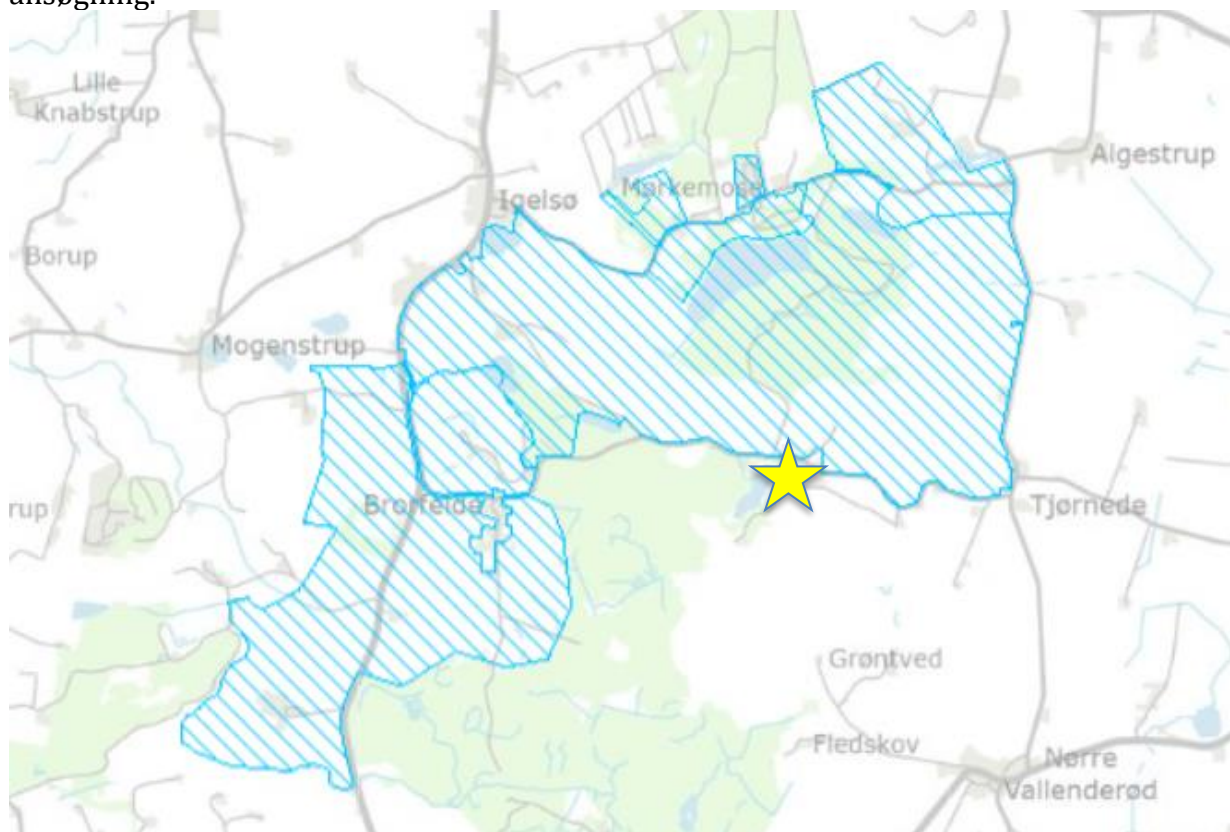
Dispensation

Ejendommen overholder ikke afstandskravene til hhv. offentlig vej og beboelse på samme ejendom og der søges derfor om dispensation til dette. Der er tale om eksisterende bygninger, der allerede i dag er indrettet med hestehold.

Fredede områder

Ridehuset og ridebanen er opført i udkanten af et område, der er omfattet af en fredning. Ridehuset er lovligt opført i 2008 som maskinhus med mandskabsfaciliteter. Der er efterfølgende søgt landzonetilladelse til anvendelsen som ridehus, jf. kommunens sagsnr. 09/23655, 09/18576 samt 20/6438.

Jf. desuden skrivelse vedr. lovliggørelse af bygninger indsendt af Agrovi samtidig med denne ansøgning.

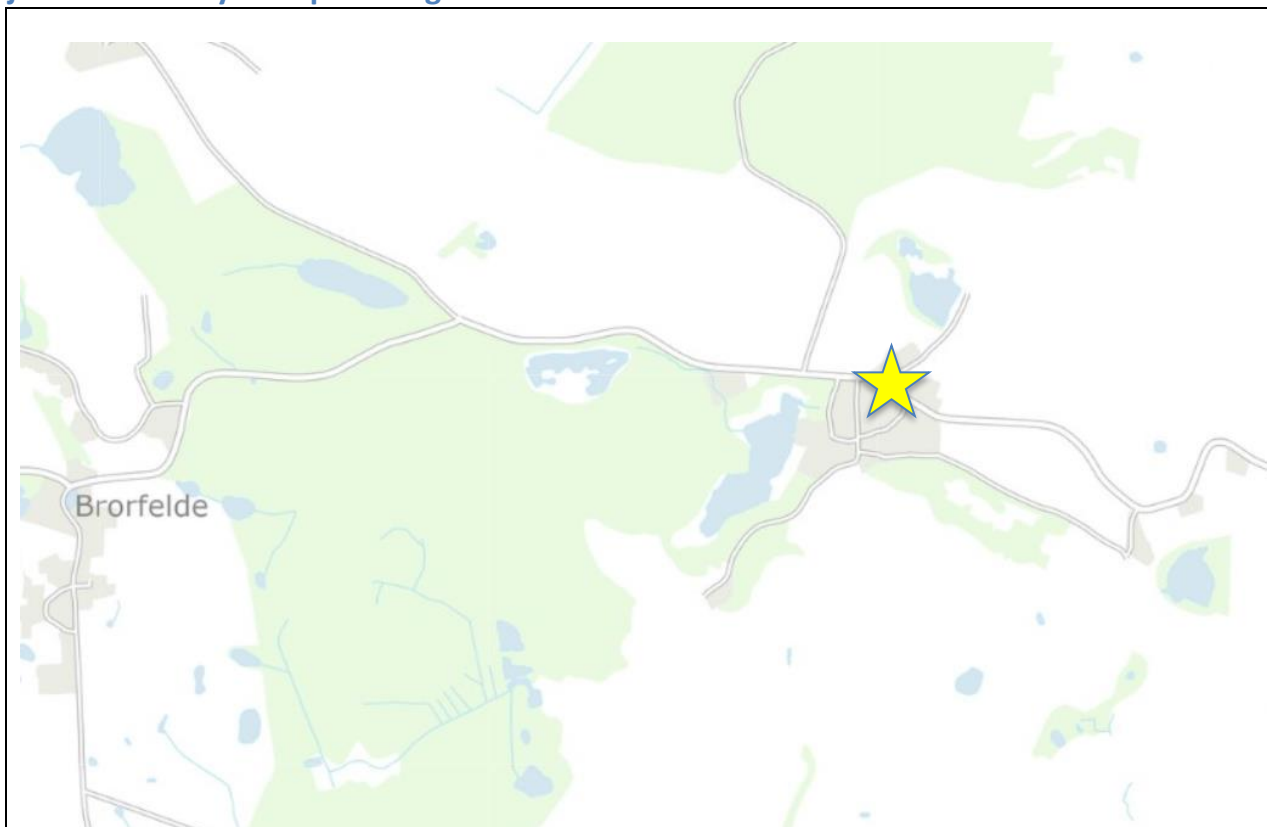
Det fredede område er angivet med blå skravering, mens selve godset er angivet med gul stjerne.

Som det ses af nedenstående 2 kort, er der af 2 omgange opført en ridebane. Oprindeligt har der ligget en mindre ladebygning, dér hvor ridebanens sydlige del er placeret, og hvor den første ridebane blev opført i 2004. Efterfølgende i 2008-2009 efter opførelsen af maskinhuset, er ridebanen udvidet og drejet en smule, så den nu ligger parallelt med maskinhuset/ridehuset. Den nye ridebane er placeret delvist indenfor fredningen, delvist udenfor. Det bemærkes, at både ridehus og ridebane ligger i udkanten af fredningen, se nedenstående kort. Fredningen omfatter et område på flere hundrede hektar.

På den baggrund skønnes det, at ridehallen og placeringen af ridebanen i dens nuværende form må være blevet godkendt tilbage i 2009, hvilket stemmer overens med den i ansøgningen værende skitse, samt de reviderede tegninger fra 10.4.2008 med ændret indretning.

Ejendommens fysiske placering

Ejendommen ligger i ca. 1,5 km øst for Brorfelde i Holbæk Kommune.

Pkt. B5 - Husdyrbrugets ammoniakemission og -deposition

Ammoniaktab

Emissionen af ammoniak fra husdyrbruget beregnes i husdyrgodkendelse.dk. Husdyrbrugets emission af ammoniak til omgivelserne beregnes som summen af emissionen fra stalde og opbevaringsanlæg. Beregningen af emissionen baseres på oplysninger om husdyrholdet, staldanlæg, evt. fodersammensætning og opbevaring af husdyrgødning.

Den samlede emission fra anlægget er 304 kg N/år.

Ansøgning (226301) | Stalde og produktioner

Tegn og navngiv staldafsnit på kortet. Klik herefter på Listevisning for at oprette produktionsarealer med staldsystem og dyretype samt evt. miljøteknologi. Resultater af ammoniakberegninger kan ses under fanen "Resultater".

Kort Listevisning **Resultater** Kort i fuld skærm

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	267,9	36,0	303,9
Nudrift	171,0	36,0	207,0
8 års-drift	171,0	0,0	171,0

Natur

Ammoniakdeposition til omkringliggende natur berednes i husdyrgodkendelse.dk. Der er foretaget depositionsregninger til kategori 1 naturområder, 2 kategori 2 naturområder, 7 kategori 3 naturområder, samt 2 § 3 beskyttede søer.

Kategori 1-natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde ligger ca. 6,8 km nordøst for ejendommen. Der er tale om et overdrev beliggende indenfor Natura 2000 område (Egenæs med holme og Fuglsø).

Området modtager ikke ammoniakdeposition fra anlægget. Der er ikke kumulation andre husdyrbrug i nærheden, og de lovgivningsmæssige krav på en maksimal totaldeposition på 0,7/0,4/0,2 kg N/ha er overholdt.

Kategori 2-natur

Det nærmeste kategori 2 naturområde ligger ca. 150 m syd for ejendommen. Det er tale om et større overdrev. Området modtager en totalbelastning på 0,1 kg N/ha, og lovgivningens krav om maksimal totaldeposition er derfor overholdt.

Kategori 3-natur

Det nærmeste kategori 3 naturområde er et overdrev ca. 130 m syd for ejendommen. Naturområdet modtager en merdeposition på 0,1 kg N/ha. En skov ca. 150 m vest for ejendommen modtager en merdeposition på 0,3 kg N/ha.

Afskæringskriteriet til kategori 3 natur er således, at kommunen uden yderligere vurdering kan tillade en merdeposition op til 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha.

Anden natur

Kommunen skal desuden vurdere på eventuelle påvirkninger af anden omkringliggende natur, fx søer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og naturlokaliteter, der kan indeholde bilag IV arter. Der er derfor foretaget depositionsregninger til 2 nærliggende § 3 søer.

Som det fremgår af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, er der ingen af de omhandlede naturpunkter, der modtager større belastning end de fastsatte grænseværdier.

Bekendtgørelsens afskæringskriterier og beskyttelsesniveauer, for de omkringliggende naturområder er overholdt. Den beregnende ammoniakdeposition til omkringliggende naturområder vil derfor ikke medføre forringelse af naturtilstanden i de pågældende naturområder.

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Skov øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	0,6
Skov vest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,2	0,6
Sø nord	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,2
Sø vest	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,3
Overdrev øst	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Overdrev syd	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,2
Mose sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Mose vest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
Mose nord	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,2	0,1	0,4
Overdrev, nord	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev, Sophieholm	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,2
Overdrev Ordrup Skov	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Pkt. B6 - Husdyrbrugets lugtemission

Husdyrbrugets samlede lugtemission er beregnet i husdyrgodkendelse.dk og viser, at ejendommen ligger i god afstand til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzone. Ejendommen overholder således alle beskyttelsesniveauerne.

Ansøgning (226301) | Nabopåvirkning ?

For at der kan beregnes om lugt fra anlægget, skal nabobebyggelse og byzone angives på kortet. På "Listevision" vises en oversigt over de nabobebyggelse der er angivet, og på "Resultater" findes resultaterne af de lugtberegninger der er foretaget på ansøgningen.

Kort	Listevision	Resultater	Kort i fuld skærm
------	-------------	------------	-------------------

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Sophienholmvej 25	0	NY	0*	0*	658,4	Ja	▼
 Brorfeldvej 17	0	NY	23,7	23,7	1664,8	Ja	▼
 Kvanløse By, Kvanløse	0	NY	29	29	3143,5	Ja	▼
 Tølløse By, Tølløse	0	NY	29	29	3217,3	Ja	▼

Pkt. B7 – Husdyrbrugets øvrige emissioner og potentielle gener

Støjkilder

Generelt forventes støjen fra anlægget at være mindre end miljøstyrelsens angivelser (55 dag/ 45 aften / 40 nat dB A).

Ved den daglige drift forventes ingen støjende aktiviteter, idet der hverken er støj fra ventilation eller andre mekaniske installationer på ejendommen. Der kan forekomme lettere støj fra kørsel med maskiner.

Lys

Der vil ved den normale daglige drift ikke være arbejdsprojektør på ejendommen. Der er orienteringslys ved indgangene til stalden. Normalt er der ikke lys i staldene om natten.

Fluer og skadedyr

Regelmæssig rengøring af stalde og opbevaringsanlæg til foder vil være med til at begrænse gener fra skadedyr og fluer.

Hvis der opstår problemer med rotter, vil disse blive bekæmpet med det samme. Ved yderligere behov bekæmpes med rottegift i samarbejde med kommunens rottebekæmper.

Der anvendes fluebekæmpelse i det omfang der er nødvendigt.

Støv

De væsentligste årsager til støv fra en husdyrproduktion er hovedsageligt håndtering af foder og strøelse. Foder håndteres indendørs. Der forventes ikke væsentlige støvgener fra driften, idet der ikke er trafik på grusvej og selve produktionen ikke støver betydeligt. Der er desuden god afstand til eksterne omkringboende.

Transporter

Udefrakommende transporter til ejendommen ankommer via Sophienholmvej.

Antallet af transporter med lastbiler årligt	FØR	EFTER	Tidsrum
Transporter med husdyrgødning (traktor og vogn)	52	52	Normalt i hverdagene (kl 6 -18)
Transporter med halm, wrap mm (traktor)	10-15	25-30	Normalt i hverdagene (kl 6 -18)
Diverse eksterne transporter i lastbil	0-10	0-10	Normalt i hverdagene (kl 6 -18)
Transporter i alt	62-67	77-82	

Gennemsnitlig vil der være 1-2 transporter om ugen.

Pkt. B8 - Affald

Affaldet fra husdyrbruget kan inddeles i følgende affaldsfraktioner;

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern, rengjort glas, metal, plastsække, paller etc.)
- Farligt affald (lysstofrør, pærer, spraydåser, batterier etc.)
- Forbrændingseget affald (papirsække, emballage etc.)
- Deponeringseget affald

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i container indtil afhentning af godkendt renovatør.

Der er på ejendommen ikke oplag af kemikalier relateret til hesteholdet.

Ikke forbrændingseget affald forefindes normalt ikke på ejendommen men i tilfælde af sådanne fraktioner vil det blive sorteret og bortskaffes til kommunal modtagestation.

Der er ikke dieseltanke relateret til dyreholdet på ejendommen.

Farligt affald sorteres og opbevares indendørs og afleveres til kommunal modtagestation.

Energiforbrug og foderforbrug

	Nudrift (årligt forbrug)	Ansøgt (årligt forbrug)
El	Ca. 2.000 kWh	Ca.2.750 kWh
Diesel (til traktor og læssevogn)	Ca. 1.500 liter	Ca. 2.000 liter
Halm til strøelse	Ca. 100 bigballe	Ca. 120 bigballe
Spåner til strøelse	Ca. 1.000 kg	Ca. 1.250 kg.
Wrap	Ca. 400 minibigballe	Ca.450 minibigballe
Hø	Ca. 80 minibigballe	Ca. 100 minibigballe

Vandforbrug

	Nudrift (m ³)	Ansøgt (m ³)
Drikkevand til dyrene.	300 m ³	350 m ³

Ejendommen er tilsluttet vandværk, der leveres af Tølløse vandværk.

Spildevand

Der er opsamling af sanitært spildevand til lukket tank.
Regnvand fra tage udledes til faskine/dræn.

Pkt. B9 - Valg af BAT

Hvis husdyrbrugets ammoniakemission er på mere end 750 kg NH₃-N pr år, skal der redegøres for husdyrbrugets valg af bedste teknik (BAT) med henblik på at reduktion af ammoniakemissionen. Den beregnede BAT-emission er på 304 kg NH₃-N pr år. Alle

staldsystemer er med dybstrøelse, hvor emissionen svarer til BAT og husdyrbruget lever derfor som udgangspunkt op til BAT.

Ansøgning (226301) | BAT ?

Herunder er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT fra 2011, og afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stald. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi per dyr på en given gulvtype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion.

Du er under grænsen for BAT på 750 Kg NH₃-N/år og denne side er derfor ikke relevant for din ansøgning på nuværende tidspunkt.

Samlet BAT beregning ?

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	268	36	304
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	268	36	304
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Pkt. B10 - Grænse overskridende virkninger

Der er ikke grænseoverskridende virkninger.

Bilag 4. Udpegningsgrundlaget for habitatområdet

Natura 2000-plan 2016-2021

Ryegård Dyrehave, Bramsnæs og Garveriskov og Egernæs med holme og Fuglsø

Natura 2000-område nr. 239

Habitatområde H246 og H247

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 246		
Naturtyper:	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Strandeng (1330)	Søbred med småurter (3130)
	Næringsrig sø (3150)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Urtebræmme (6430)
	Højmose* (7110)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Stor vandsalamander (1166)	

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 247		
Naturtyper:	Bugt (1160)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandeng (1330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Elle- og askeskov* (91E0)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.